

Σ	क	अ	၀	苦	س	ホ	ق	T	Л	
س	I	D	ð	M	Б	伊	ث	Φ	ش	☉
∞	X	C	Ξ	Ц	T	Д	τ	卡	ت	色
ୱ	φ	U	色	V	B	ୱ	ς	᳚	Ε	χ
၆	ω	ღ	๐	S	ਓ	Ꞥ	又	い	Л	س
ツ	中	ਅ	غ	H	ای	R	F	اب	᳚	Л
Ж	ш	色	چ	A	خ	T	ي	β	Л	т
ك	ك	ঈ	᳚	᳚	Π	اب	N	A	Д	B
ق	᳚	Л	س	Φ	┘	S	U	Ж	あ	S
Φ	あ	D	Ε	N	X	᳚	ت	色	Φ	᳚
ت	᳚	क	卡	R	S	ਅ	E	ト	t	C

GUIA DE COMUNICACIÓ AMB PERSPECTIVA INTERCULTURAL

1. Què és la interculturalitat?

Pàg. 4

2. Com fer un ús inclusiu de la llengua?

Pàg. 6

3. Embolics amb la terminologia

Pàg. 12

4. Activa la mirada crítica!

Pàg. 16

5. Conclusions

Pàg. 18

6. Glossari

Pàg. 20

1. Què és la interculturalitat?

A Barcelona s'hi parlen més de 300 llengües, hi ha més de 980 comunitats i entitats religioses i de consciència de 28 confessions. El 29% de les persones que viuen a la ciutat han nascut a l'estranger i procedeixen de 183 països.*

Davant d'aquesta realitat és important repensar la ciutat i els seus barris com un espai comú sense segregacions, on es respecti la pluralitat sociocultural i on el racisme, la discriminació i l'exclusió no tinguin cabuda.

La interculturalitat promou la interacció i el diàleg entre persones i col·lectius des de la igualtat de drets i superant les relacions de poder.

Una comunicació amb perspectiva intercultural és clau per promoure el reconeixement i la visibilitat d'aquesta diversitat i generar espais de trobada. Aquesta guia pot ser útil per fer-ho!

* Segons les dades del Padró municipal d'habitants de Barcelona del 2021.

Barcelona és una ciutat diversa.

2. Com fer un ús inclusiu de la llengua?

A Barcelona, hi interactuen moltes realitats i per això és important visibilitzar en el llenguatge la pluralitat de la nostra ciutat.

Es pot parlar de manera respectuosa sense haver de recórrer a paraules, expressions o imatges que poden marginar, fer mal i alimentar els prejudicis existents de moltes persones i col·lectius.

Expressar-se de forma inclusiva dona visibilitat a moltes cultures minoritzades davant la cultura hegemònica i pot facilitar la cohesió social.

A continuació, alguns exemples!

6

La interculturalitat és aprendre a mirar la ciutat i els seus veïns i veïnes des de moltes més perspectives!

7

Cal evitar expressions que són conseqüència de l'etnocentrisme i el racisme

Expressions que cal evitar	Proposta	Reflexió
Persona immigrant	Persona migrada/ que va migrar	La migració és un procés que comença i acaba. No és per si mateix un tret definitori.
Immigrant il·legal	Persona en situació (administrativa) irregular	Cap persona és il·legal.
Persona de color	Persona negra/ persona racialitzada/ persona afrodescendent	En català <i>persona de color</i> és ofensiu i erroni.
Moro/mora	Persona del Magrib/ persona marroquina/ persona algeriana...	Si no s'usa com a autorepresentació és un insult, cal evitar-ho.
Immigrant de segona generació	Persona catalana (descendent de persones que van migrar)	La migració no s'hereta.
Terrorisme islàmic	Extremisme violent	Utilitzar el nom del grup terrorista concret sense associar-lo a l'islam o reduir la gihad a la violència.
Terrorisme gihadista		

8

Expressions que cal evitar	Proposta	Reflexió
Raça gitana	Poble Gitano	Totes les persones pertanyen a la mateixa subespècie d'homínids però tenen identitats i cultures diferents. Tot i això, existeix una concepció social del terme raça que opera generant desigualtats i jerarquitzant la societat.
Anar al paki/ anar al badulla/ comprar al xinès	Anar al colmado/ anar al [nom del supermercat o botiga]/comprar al basar	Definir una botiga pel pretès origen de la persona que la regenta és exclouent i imprecís. A més, <i>paki</i> va sorgir com un insult i no s'hauria d'utilitzar per designar ningú.

Saps que...?

La classe social també és un factor clau en el racisme i la xenofòbia. Imagina dues persones que venen de l'Índia a treballar a Barcelona, una ha de vendre roba al carrer perquè encara està en situació administrativa irregular, l'altra és la nova incorporació en una multinacional informàtica: qui creus que rebrà més violència?

9

Expressions que cal evitar	Proposta	Reflexió
Anar com un gitano	Anar brut o desmanegat	
Sense moros a la costa	Ningú a la vista	
Ens van prometre l'oro i el moro	Ens ho van prometre tot	En la llengua catalana tenim moltes expressions que són conseqüència directa de l'etnocentrisme, del racisme i dels prejudicis ètnics o culturals, cal evitar-les.
Treballar com un negre	Treballar molt, sense descans	
Feina de xinos	Feina molt laboriosa i meticulosa	
No estar catòlic	No tenir un bon dia	
20 migrants arriben a la costa	20 persones arriben a la costa	Cal humanitzar la forma en què parlem per evitar categories que puguin desdibuixar la persona.

Expressions que cal evitar	Proposta	Reflexió
Usar macroetiquetes per referir-se a una persona en concret: àrab, de l'est, asiàtica, llatinoamericana, africana, subsahariana, etc.	Dir el país o ciutat d'origen (xinès/esa, de Pequín, del Perú...). Si no se sap d'on és aquella persona (ciutat, regió), sempre se li pot preguntar: la curiositat és una arma contra el racisme!	Pot reforçar la generalització i els estereotips (positius i negatius) de comunitats heterogènies.

Saps que...?

Quan es generalitza o es prejutja les persones per perfils racials s'oblida que tothom es defineix per múltiples eixos: classe social, religió, origen, capacitats físiques o intel·lectuals, gènere, edat, identitat sexual, identitat cultural...

El país d'origen, el color de pell, la religió, l'accent... no defineixen la personalitat de ningú.

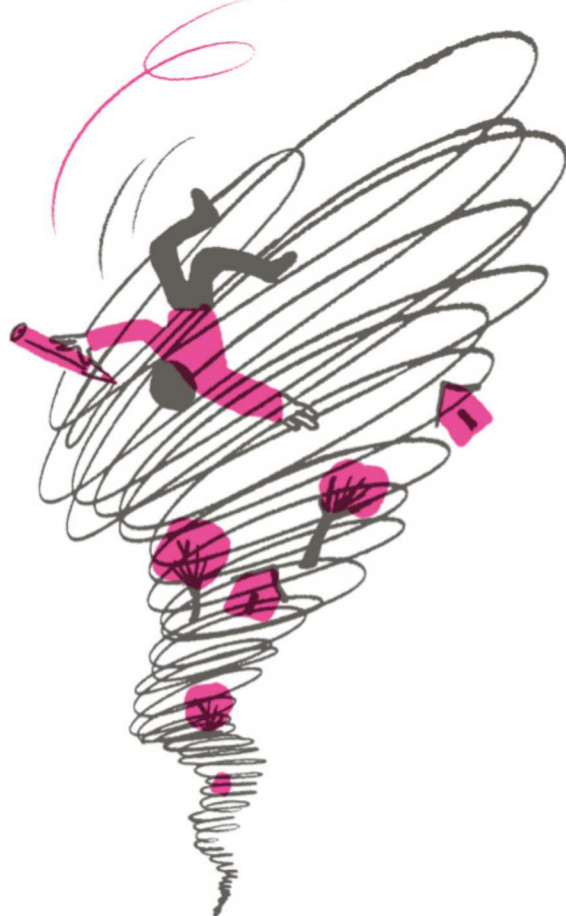
Per a més informació i exemples també es pot consultar la *Guia de comunicació inclusiva* de l'Ajuntament de Barcelona

3. Embolics amb la terminologia

A causa d'una educació etnocèntrica i del desconeixement de la mateixa història, és molt habitual parlar amb poc rigor de certs territoris, cultures o religions.

Està bé aprendre d'uns errors que poden ser ofensius i mostrar més interès per conèixer les particularitats dels veïns i veïnes de la ciutat.

A continuació hi ha alguns exemples per reflexionar-hi però **la millor manera per saber si s'està utilitzant bé la terminologia és mantenir una escolta activa, informar-se, preguntar i respectar com les persones volen ser anomenades.**

La societat no parerà de canviar i és responsabilitat nostra continuar aprenent!

Erroni	Reflexions
El control del Senat americà es decidirà al gener	Americà/na no és sinònim d'estatunidenc/a. Hi ha molts més països a Amèrica que els EUA.
M'agradaria viatjar a l'Amèrica del Sud... Mèxic és preciós!	Hi ha països llatinoamericans que no són a l'Amèrica del Sud, com per exemple Mèxic (Amèrica del Nord), Cuba (el Carib) o Guatemala (Amèrica Central).
—D'on és el Mohsin? —Hindú	<i>La religió no defineix l'origen de ningú, ni viceversa.</i> Hi ha adjectius que es refereixen a la religió (persona musulmana, jueva, hindú o hinduista, protestant, catòlica...) i d'altres que designen l'Estat/país/territori (persona de Síria, turca, del Perú, de l'Índia, xinesa...).

Erroni	Reflexions
Saps on és l'església evangelista de Gràcia?	Evangelista és un terme usat incorrectament per denominar les persones o esglésies evangèliques o protestants.
Tu ets cristiana? Pensava que eres evangèlica	El cristianisme evangèlic (o protestant) és una branca del cristianisme, com ho és també el catolicisme o el cristianisme ortodox, entre d'altres.
Faig classe de religió cada diumenge	Religió no fa referència només al catolicisme, n'hi ha moltíssimes més.
Compte amb ubicar les persones en bàndols! Persones autòctones/ immigrants Persones d'aquí/ de fora <i>Persones catalanes de tota la vida</i>	Cal evitar la contraposició nosaltres/ells i construir un nosaltres on tothom tingui cabuda.

Saps que...?

Una comunicació amb perspectiva intercultural no és només triar unes paraules concretes, també és mantenir diàlegs des del respecte i amb voluntat d'entesa.

5. Conclusions

La perspectiva intercultural és dinàmica perquè la societat i les relacions entre les persones són canviants i es transformen amb el temps.

Mantinguem una escolta activa i generem diàlegs des de la confiança per aconseguir una ciutat i uns barris plurals i cohesionats.

En aquests processos d'aprenentatge poden sorgir encara més dubtes, és completament normal, però és responsabilitat de tothom continuar aprenent i trencar amb inèrcies que alimenten els prejudicis, la desinformació i la discriminació.

Hi ha moltes entitats i persones que treballen perquè Barcelona sigui una ciutat intercultural, consulta [#XarxaBCNAntirumors](#) per a més informació.

La diferència ens ha d'enriquir i no espantar.

6. Glossari

Aquí hi ha un petit glossari amb termes relacionats amb la interculturalitat que pot aclarir alguns dubtes.

Cohesió social

Benestar comú d'una societat on predomina l'equitat enfront de la desigualtat.

Comunitat

Un barri, una zona o una ciutat integrada per una població, un territori, uns recursos i unes demandes de les veïnes i veïns. També es pot parlar de comunitats nacionals, o bé de trets compartits per grups humans o col·lectivitats (costums, llengües, valors, cultura, religió, etc.).

Conflicte

Des del punt de vista intercultural els conflictes i la manera com s'aborden són una oportunitat per transformar les estructures de desigualtat, discriminació o exclusió que es produeixen en una societat.

Diàleg intercultural

Procés consistent en un intercanvi o interacció obert i respectuós entre individus, grups i organitzacions amb arrels culturals o visions del món diferents.

Discriminació

Quan una persona és tractada de manera diferent i amb menyspreu a causa de la seva cultura, origen ètnic, orientació sexual, creences religioses, gènere, capacitats, etc. Les discriminacions afecten els drets de les persones. A escala grupal la discriminació és un mecanisme d'exclusió i de dominació de determinats grups vers d'altres.

Diversitat cultural

Diverses formes de cultura que es manifesten en l'originalitat i la pluralitat de les identitats que caracteritzen els grups i les societats que componen la humanitat, i que són font d'intercanvis, d'innovació i de creativitat.

Equitat

Política pública que aplica aquelles accions necessàries per garantir que no es produeixen discriminacions, desigualtats i obstacles en l'accés als serveis, programes i equipaments municipals o als espais de representació i decisió.

Escolta activa

Forma de comunicació amb voluntat d'entesa i interès per l'altre que permet establir un sentiment de confiança entre les dues persones que s'estan comunicant.

Estereotip

Generalització que es fa cap a la totalitat de persones d'un grup. Atribueix característiques a les persones en la mesura que són membres del grup en lloc de ser jutjades per les característiques individuals.

Estigmatització

Procés pel qual algú, una conducta, una idea, etc., és definit com a anormal o desviat per part d'un grup amb poder a fi de fomentar-ne el rebuig social.

Etnicitat

Identificació social que es produeix sobre un grup humà a partir de les característiques que suposadament comparteixen de tipus cultural, físic, lingüístic. Se sol confondre etnicitat amb raça.

Etnocentrisme

Actitud per la qual es jutgen o es valoren altres cultures des de la perspectiva de la pròpia, pel fet de considerar els costums, els valors i les creences del mateix grup com les millors, les normals i les correctes i, fins i tot, les superiors.

Grup ètnic

Grup que es caracteritza per posseir uns trets culturals, físics, lingüístics o religiosos assumits pels seus membres o atribuïts per altres, i que forma part d'una societat més àmplia. El principal grup ètnic històric de Barcelona és el Poble Gitano, que té presència a la ciutat des del segle xv.

Identitat

Forma en què les persones i els grups humans es perceben i es defineixen a si mateixos.

Interacció

Implica facilitar la generació de vincles entre persones de diversos bagatges o orígens culturals. Aquests vincles, si es produeixen des de la igualtat d'estatus i en un context de confiança i cooperació, faciliten que es trenquin estereotips, es fomenti el pensament crític, es valorin elements comuns i es generin nous sentits de pertinença compartits.

Interseccionalitat

Les desigualtats en l'adquisició i també en l'exercici efectiu dels drets socials, polítics, econòmics i culturals de tota la població estan determinades per una combinació de factors (el sexe, gènere, edat, classe social, orientació sexual, etc.). Tenir en compte tots aquests factors i com influeixen entre si és assumir la perspectiva interseccional.

Laïcitat

Principi de separació entre les institucions públiques i les confessions religioses.

Laïcisme

Doctrina que defensa el caràcter privat de les religions exclouent-les de l'espai i les institucions públiques.

Persona racialitzada

Persona a qui la societat ha assignat una categoria racial que dictamina el tractament opressiu o discriminatori que rep, en particular de les institucions formals, a través del racisme sistemàtic i institucionalitzat. El terme busca posar en relleu que la raça és una construcció social imposada pels grups dominants sobre els grups oprimits.

Pertinença

Autoassignació i identificació d'una persona cap a un col·lectiu (territorial, nacional, ètnic, religiós, cultural, lingüístic...).

Pluralisme religiós

Política de reconeixement de la coexistència de diferents expressions de consciència (religioses o no) en què l'Administració pública assumeix la garantia dels drets fonamentals promovent que aquesta coexistència es doni en termes de llibertat, equitat i respecte.

Plurilingüisme

És la facultat d'utilitzar de forma passiva o activa diferents llengües, independentment que siguin natives. Es tracta d'una realitat molt normal en moltes societats del món on existeixen gran varietat d'idiomes o en societats etnoculturalment diferenciades.

Prejudici

És una presumpció prèvia sobre una persona o grup basada en el coneixement parcial, esbiaixat, indirecte o incomplet.

Racisme

Ideologia que empara la discriminació activa —foment d'odi, hostilitat, discriminació o violència— de persones o grups per motius relacionats amb l'origen o les característiques ètniques, culturals, lingüístiques o religioses.

Racisme institucional

Conjunt de polítiques, pràctiques i procediments arrelats en una organització o institució que tenen com a conseqüència impedir que determinades persones i grups —especialment persones racialitzades— puguin assolir una posició d'igualtat.

Raça

És una construcció social que s'utilitza per classificar les persones. La raça es va construir com un sistema jeràrquic d'agrupació de persones per tal de generar classificacions socials per identificar, diferenciar i marginalitzar alguns grups en diferents nacions del món i està estretament relacionada amb els processos colonitzadors europeus, especialment a partir del segle XIX. No és un concepte acceptat per la ciència.

Reconeixement de la diversitat

Principi que fa referència a la necessitat de reconèixer, valorar i respectar la diversitat cultural, els orígens i els contextos culturals diversos en un sentit ampli (diversitat ètnica, religiosa, cultural, lingüística, sabers diversos, orientació sexual, sexe, capacitats, etc.). El reconeixement de la diversitat no té res a veure amb el folklorisme exotitzador.

Segregació

Pràctica institucional o social consistent en la separació i l'aïllament de persones, classes socials o col·lectius socioculturals diferenciats, sigui físicament o espacialment o en determinats àmbits de la vida pública. La segregació és contrària a la interculturalitat i al principi d'interacció positiva.

Xenofòbia

Odi i hostilitat cap a les persones estrangeres. Actituds, prejudicis o conductes que rebutgen, exclouen i menyspreen altres persones basant-se en la condició d'estranger o estrany a la identitat de la comunitat, de la societat o del país.

A la pàgina web barcelona.cat/guia-comunicacio-intercultural es pot consultar el glossari complet!

COMPARTeix AQUESTA GUIA!
barcelona.cat/guia-comunicacio-intercultural

COM TRENCAR ESTEREOTIPS AMB L'ÚS DE LA COMUNICACIÓ